

Verwonderen en bewonderen

Ter inspiratie van Verhoeven's *Inleiding tot de verwondering*

M.S. Odding

Afdouchen

Langzaam gaan mijn ogen open. Ik rol doezelig uit bed, waarna ik de deken netjes aan het voeteinde opvouw. De wereld is nog sloom, maar ik ruik dat ik snel onder de douche mag springen. Afgelopen nacht was het veel te warm om op vier hoog te slapen. Naar de badkamer lopend kijk ik op mijn telefoon. Het is woensdag 1 juli 10:21. Een gedachte komt naar boven. Wat betekent woensdag 1 juli 10:21?

Verwonderd sta ik onder de douche. Wat betekent woensdag 1 juli 10:21? Wij gebruiken een tijdsindeling afkomstig van de Mesopotamiërs. Vijfduizend jaar geleden hadden ze in huidig Irak een cijfersysteem waar zij van twaalfallen uitgingen. Twaalf maanden, twee keer twaalf uur, vijf keer twaalf minuten etc. Van Mesopotamië via de Grieken en het Romeinse Rijk is dat systeem bij ons terechtgekomen.

De maand juli is vernoemd naar onze favoriete Romein Julius Caesar, voornamelijk bekend uit Asterix en Obelix. Ik snap wel dat mijn huisgenoten soms klagen dat ik te lang douche. Maar een verwondering als deze moet en zal uitgespeeld worden. Dat zullen ze vast begrijpen.

Wat betekent woensdag 1 juli 10:21? De Romeinen gaven ons de ruimte de dagen van de week naar onze eigen goden te vernoemen. Woensdag is vernoemd naar Wodan, god van de wijsheid en de dood. Voor het vergaren van wijsheid heeft hij zichzelf geruïneerd. Wodan heeft een oog opgeofferd en zich negen dagen met een speer aan een boom geregen. Dit vertelt alleen de historische oorsprong van woensdag 1 juli 10:21. Anders gezegd, het geeft de naam weer. Maar wat betekent het?

Wat betekent woensdag 1 juli 10:21? Een naam wordt gebruikt als aanduiding, in dit geval van tijd. De maat die we hiervoor gebruiken zijn jaren, maanden, dagen, uren en seconden. Als we het masker van de naam en maat afdoen, wat zit er achter? Wat betekent tijd? Over tijd gesproken, het is tijd om onder de douche vandaan te komen. Ik ga me maar eens afdrogen.

De deur uit

Wandelen helpt de gedachten op een rijtje te zetten. Ik zou niet kunnen vertellen waarom. Wel voelt het aan als een natuurwet. Alsof beweging ordent. Ik loop de stoep af richting het Beatrixpark. Huizen, bomen en geparkeerde auto's ga ik voorbij. Op mijn slippers zijn heel wat stappen gezet en er zullen er nog heel wat volgen. Af en toe schuiven wolken voor de zon langs. Stap voor stap raak ik dieper in gedachten. Wat betekent het dat namen en maten gegeven zijn? Wat betekent tijd?

Onbewust manoeuvreer ik mijzelf over zebrapaden en rondom tegenliggers. Al mijn aandacht is inwaarts gericht. Als namen en maten gegeven zijn, geldt dat logischerwijs voor

alle namen en maten. Oftewel, identiteit is gegeven. Identiteit representeert iets. Identiteit *is* niet wát het representeert. Anders gezegd: het is niet wat het *is*. ‘Auto’ is alleen maar het woord dat is gegeven aan het voertuig met vier wielen dat mij van A naar B brengt. Logisch. De auto die ik nu voor mij zie *is* geen auto. Oké, misschien klinkt het toch niet zo logisch. Maar dat is wel wat het *is*.

Laten we doorgaan met persoonlijke namen. Ik ben geen Nederlander, schrijver of natuurkundige. Ik ben niet eerlijk, nieuwsgierig of confronterend. Dat zijn gegeven of gecreëerde identiteiten. Wat ik ben is identiteitsloos; een non-identiteit. Achter namen en maten schuilt een non-identiteit. Toch blijf ik mijzelf en dingen identificeren. Anders blijft er een ongemakkelijke leegte achter. De ingang van het Beatrixpark trekt mijn aandacht terug de wereld in. Tussen de poortjes door betreed ik het park.

De geur van groen treedt onmiddellijk mijn neus in. Getjilp en geritsel vervangen de stadse geluiden. De natuur brengt een rust waarin ik de leegte aandacht geef. Mijn reactie is de leegte zo snel mogelijk te vullen; het maakt niet uit met wat.

Wat is de transitie van de leegte naar de gevuldheid, tussen de non-identiteit en de identiteit? Het lijkt een uitstel te zijn van het identificeren. Het uitstel wekt vervolgens een lust op om te identificeren. Een ‘ik wil’ verschijnt, deze wil zijn. Alleen op het moment dat de wil vervuld wordt, stort hij in. ‘Ik ben een Nederlander, een schrijver, een natuurkundige, eerlijk, nieuwsgierig of disruptief’ zet mij vast in identificatie. Tot dat ben ik gereduceerd. Maar ik ben meer.

Een oplossing is het uitstel tot identificatie zo lang mogelijk laten worden. De beweging binnen de non-identiteit vertragen. Een andere oplossing is voorbij gaan aan de identificatie. Telkens identiteiten bewonen om vervolgens te zeggen ‘maar er is meer’. Het ‘meer’ zal alles weer anders laten zijn. Over meer gesproken, ik zie dat ik er nu voor eentje sta. Schijnbaar heb ik het Beatrixpark al een tijdje achter me gelaten. Gedachten lijken me op te tillen naar een andere wereld. Tijd in de fysieke wereld vliegt dan aan mij voorbij. Tijd. Wat betekent tijd? Of nieuw geformuleerd; wat is tijd?

Samen alleen

Ik zit hier alleen, samen met een boom, met een meer en de wolken. De wind blaast. Zowel de boom, het meer als de wolken dansen met haar mee. Ik zit stil. Mijn voeten staan stevig op de grond. Ik kijk. Ik luister. Op de muziek van ritselende bladeren dansen zonnestralen het water over. Riet zwaait mij toe. Mijn haar zwaait terug. Achter de horizon verdwijnen de wolken, hun toekomst tegemoet. Mijn tijd met hen gaat voorbij. Tijd. Wat is tijd?

Een antwoord geven op de vraag is niet anders dan tijd een identiteit geven. Daarmee is het geen tijd meer. Tijd is al geen tijd. Verwarring en verbijstering vullen mij. Kan ik de vraag niet simpelweg negeren? Tijd gooi ik het meer in en laat het zinken tot de bodem. Daar komt

toch niemand. Anders laat ik het meenemen door de wind. Zolang het maar ver weg van mij is. Alleen met de tijd komt de vraag van tijd terug. Met tijd komt elke vraag terug. Sterker nog: vragen gaan nooit weg. Zij teisteren het onbewustzijn. Tot zij weer naar boven drijven.

Ik zit hier alleen, samen met mijn gedachten. Wat schuilt er achter mijn horizon? De pasta van gister was erg lekker. Misschien zal ik er de volgende keer meer verse kruiden aan toevoegen. Wie ben ik? Ik hoop het meisje van het Sarphatipark nog eens te zien. Die was erg gezellig, en knap. Waarom ben ik hier?

Rechts van mij zie ik een kikker en een reiger. Al zal de kikker snel een dode kikker zijn. De reiger schiet zijn kop uit. Achter de horizon van de kikker staat de reiger. Ik sta op en ga met mijn gedachten mee. Ben ik de kikker of de reiger? Ben ik de kikker én de reiger?

Schoonheid zit in het volgen van een vraag. Alleen ik kan aandacht geven aan de vragen in mijn gedachten. Samen zitten wij in de openheid van verwondering. Het is bewonderenswaardig hoe aandacht het ene moment op rimpelingen van water, het andere op gedachten en vervolgens op het gevoel van de wind dat door mijn haren waait gefocust kan zijn. Bizar hoe de wereld zo voor ons in elkaar lijkt te zitten, maar toch altijd anders zal blijken te zijn. Het oude doet ons daarna vreemd voorkomen. Het voelt aan als ver. Mijn douche van vanmorgen voelt aan als ver. Behalve het nu voelt alles aan als ver.

Aandacht brengt dichtbij. Aandacht verbindt. Aandacht geeft samenzijn.